

Αθήνα, 3 Οκτωβρίου 2019

ΕΡΩΤΗΣΗ και ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

- 1) Πολιτισμού & Αθλητισμού
- 2) Οικονομικών

ΘΕΜΑ: «Εμπορική και οικονομική εκμετάλλευση μνημείων της χώρας από ιδιωτική εταιρεία»

Έπρεπε να περάσουν **80 χρόνια** από τη θέσπιση του αποκλειστικού και θεμελιώδους δικαιώματος του Ελληνικού Δημοσίου επί των μνημείων της χώρας, ως προς την οικονομική τους εκμετάλλευση, για να δούμε έκπληκτοι να συντελούνται από το ίδιο το Υπουργείο Πολιτισμού πρωτοφανείς ενέργειες ευθείας αμφισβήτησης και καταστρατήγησής του.

Αφορμή στάθηκε η διαμάχη μεταξύ ιδιωτικών εταιρειών, της οποίας γίναμε κοινωνοί μέσω δημοσιευμάτων στον Τύπο, καθώς η πολυεθνική εταιρεία CocaColaHellas υποχρεώθηκε από το Συμβούλιο Ελέγχου Επικοινωνίας (ΣΕΕ), μετά από προσφυγή ανταγωνιστριών εταιρειών, να προχωρήσει, εντός 30 ημερών, σε απόσυρση προϊόντων της που φέρουν απεικονίσεις του **Παρθενώνα**, του **Ηρωδείου** και της **Βουλής των Ελλήνων** (!), μην έχοντας προς τούτο αδειοδοτηθεί από το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο.

Αντίστοιχα «συλλεκτικά» μπουκάλια του προϊόντος κυκλοφόρησαν στη **Θεσσαλονίκη** με απεικονίσεις του **Λευκού Πύργου** και της **Ροτόντας**, στα **Δωδεκάνησα** με απεικόνιση του **κάστρου της Ρόδου** και σε άλλες πόλεις ανά την Ελλάδα με απεικονίσεις μνημείων των πόλεων αυτών, ενώ η διαφημιστική καμπάνια της εταιρείας περιελάμβανε αναπαραγωγή τους σε αφίσες, διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και διαφημιστικές εγκαταστάσεις ακόμα και πλησίον αρχαίων μνημείων, όπως π.χ. σε σταθμούς του Μετρό, όπου εκτίθενται αρχαιολογικά ευρήματα. Παράλληλα, από τα κείμενα της διαφημιστικής καμπάνιας, που είναι ακόμα αναρτημένα στο διαδίκτυο, προκύπτει αβίαστα η χρήση των απεικονιζόμενων μνημείων για την εξυπηρέτηση του άμεσου και έμμεσου εμπορικού, οικονομικού και διαφημιστικού σκοπού της εταιρείας: «*Η πρωτεύουσα, με την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, είναι ιδανική για καλοκαιρινούς περιπάτους, παρέα με μια παγωμένη Coca-Cola... Ο Παρθενώνας που δεσπόζει πάνω στον βράχο της Ακρόπολης, η αλλαγή φρουράς των ευζώνων έξω από το Μέγαρο της Βουλής, οι παραστάσεις στο ιστορικό Ηρώδειο*» ... «*..δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε μία στάση στην Θεσσαλονίκη... Γιατί τίποτα δεν μπορεί να συγκριθεί ... με μια βόλτα γύρω από τον εμβληματικό Λευκό Πύργο, την ροτόντα και τον πύργο του ΟΤΕ, απολαμβάνοντας.. μια παγωμένη Coca-Cola*».

Ωστόσο, παρά τις σαφείς προβλέψεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας και των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων διαχρονικά για τις διαδικασίες χορήγησης της απαιτούμενης άδειας και την καταβολή, εφόσον αυτή δοθεί, των ανταποδοτικών (υπέρ Τ.Α.Π.Α.) τελών, το Υπουργείο Πολιτισμού παρέλειψε να προβεί στις οφειλόμενες νόμιμες σχετικές ενέργειες, ώστε να καταλογίσει τα αναλογούντα τέλη(σύμφωνα με Κ.Υ.Α. του 2011) ή να διακόψει άμεσα την εν λόγω πράξη, εάν δεν ήταν αδειοδοτημένη, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 66 παρ. 1 και 73 παρ. 14 του Ν. 3028/2002.

Αντιθέτως, μάλιστα, όπως αναφέρεται στην με **Αρ. Β 914** Απόφαση της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής του ΣΕΕ, ενόψει της συζήτησης της ανωτέρω προσφυγής σε αυτή, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Πόλης των Αθηνών απέστειλε στις **05.09.2019** επίσημα έγγραφα του Υπουργείου Πολιτισμού προς την εταιρεία CocaColaHellas, στα οποία δηλώνει ότι η υποχρέωση προηγούμενης λήψης άδειας για χρήση αναπαραστάσεων μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο δημιουργήθηκε μόλις στις 04.07.2019(!), υπονοώντας, έτσι, ότι η εταιρεία δεν όφειλε να έχει προηγουμένως αδειοδοτηθεί και άρα να έχει καταβάλει τέλη για την εμπορική και διαφημιστική χρήση των μνημείων της χώρας!

Η πρωτοφανής και επικίνδυνη αυτή «έγγραφη δήλωση» απεμπόλησης των δικαιωμάτων του Υπουργείου, όχι μόνο έρχεται σε **σύγκρουση με το δημόσιο συμφέρον και την κοινή λογική**, αλλά επιπλέον: δημιουργεί συνθήκες ανάπτυξης **αθέμιτου ανταγωνισμού στην αγορά** και δύναται να **εγείρει αξιώσεις** ιδιωτών εις βάρος του Ελληνικού Δημοσίου. Η **επίκληση**, δε, της από 04.07.2019 Υπουργικής Απόφασης «Όροι, προϋποθέσεις, διαδικασίες και καθορισμός των οργάνων χορήγησης άδειας παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσης στο κοινό, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, αντιγράφων και απεικονίσεων μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο» (ΦΕΚ Β' 2812), ως χρονικό ορόσημο της εν λόγω υποχρέωσης, είναι τουλάχιστον **παραπλανητική**, καθώς **αποκρύπτει** ότι: **α)** έως τις 04.07.2019 ίσχυε για τις εν λόγω διαδικασίες ΚΥΑ του 2005 με αντίστοιχες διατάξεις και ισχύει ακόμη ΚΥΑ του 2011 για την καταβολή των σχετικών τελών **β)** είναι **διαρκής και ανέκαθεν** –εδώ και δεκαετίες- **ρητά προβλεπόμενη η υποχρέωση για τη λήψη της σχετικής άδειας από τρίτους για άμεσο ή έμμεσο εμπορικό ή οικονομικό σκοπό**.

Το **πλήθος των σχετικών ρυθμίσεων** που αναφέρονται συνημμένα (**Νόμοι: 1947/1939, 736/1977, 1064/1980, 3028/2002, ΥΑ και ΚΥΑ: 1998, 2005, 2011, 2019 κ.λπ.**) καταρρίπτουν τους επικίνδυνους αυτούς ισχυρισμούς και δεν επιδέχονται αμφισβήτηση.

Η **Υπουργική Απόφαση της 04.07.2019** βρίσκεται σε **πλήρη εναρμόνιση με τη διαχρονική βούληση και υποχρέωση του νομοθέτη να προστατεύει πάντα και για πάντα τη συλλογική κτήση του λαού μας** και, κατ' επέκταση, **τα αποκλειστικά δικαιώματα** του Ελληνικού Δημοσίου επί των μνημείων (κινητών και ακινήτων) που ανήκουν στο κράτος.

Ενόψει των ανωτέρω:

Είναι ακατανόητη η «επιθετική» στάση που επιδεικνύει σήμερα το Υπουργείο Πολιτισμού και η νυν ηγεσία του **απέναντι σε κάθε τι συλλογικό και δημόσιο**, αμφισβητώντας και απεμπολώντας το ίδιο (!) τα θεμελιώδη δικαιώματα που έχει ως θεματοφύλακας την **υποχρέωση** και την **ευθύνη** να διαχειρίζεται χρηστά και να προστατεύει αποτελεσματικά, εν ονόματι του **συλλογικού τους κτήτορα**.

Είναι ακατανόητη η **αποστολή επίσημων εγγράφων** του Υπουργείου Πολιτισμού προς μια ιδιωτική εταιρεία για την υπεράσπισή της στο ΣΕΕ, στα οποία διατυπώνονται από Υπηρεσίες του (!) αναληθείς και αβάσιμοι ισχυρισμοί περί μη υποχρέωσης λήψης άδειας για την εμπορική και διαφημιστική εκμετάλλευση των μνημείων της χώρας, θέτοντας, μάλιστα, ανυπόστατο χρονικό ορόσημο στην υποχρέωση αυτή!

Είναι ακατανόητη η επιλογή του Υπουργείου Πολιτισμού να σπεύσει να υπερασπιστεί τα συμφέροντα ιδιωτικής εταιρείας, ενθαρρύνοντας, έτσι, πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού, **αντί να σπεύσει να προασπίσει τα συμφέροντα, τα δικαιώματα και τους πόρους του Ελληνικού Δημοσίου και του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων, επιβάλλοντας τη νομιμότητα**.

Θα πρέπει, άραγε, να ανησυχήσουμε και για άλλες αντίστοιχες υποθέσεις που τυχόν δεν έχουν δει το φως της δημοσιότητας αλλά έχουν τύχει παρόμοιας αντιμετώπισης

από το Υπουργείο Πολιτισμού, με ενδεχόμενες τεράστιες απώλειες εσόδων για το Δημόσιο;

Ακόμα και αν κάποιος υπάλληλος ή κάποια Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, εν αγνοία της πολιτικής ηγεσίας, έστειλε τέτοια έγγραφα και προέβη σε τέτοιες ενέργειες ή επέδειξε τέτοιες παραλείψεις, **τι έκανε η πολιτική ηγεσία προς αποκατάσταση της νομιμότητας**, όταν η υπόθεση αυτή περιήλθε σε γνώση της, τουλάχιστον δηλαδή από τις **16.09.2019**, οπότε δημοσιοποιήθηκε η Απόφαση του ΣΕΕ και εξής;

Το μόνο, δυστυχώς, που έκανε η Υπουργός Πολιτισμού κα Στυλιανή Μενδώνη είναι να σπεύσει να συστήσει με απόφασή της (ΑΔΑ: 6ΧΤΕ4653Π4-ΗΩ4), μόλις 3 ημέρες μετά, στις 19.09.2019, νέα Ομάδα Εργασίας για τη «νομική επεξεργασία» για την «τροποποίηση» της από 04.07.2019 Υπουργικής Απόφασης, γιατί, προφανώς, δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με κανέναν τρόπο η ολιγωρία, η ανευθυνότητα και η αναποτελεσματικότητα που επεδείχθη στην υπόθεση αυτή κατά την πολιτική και διοικητική διαχείρισή της, παρά τις ρητές και διαχρονικές προβλέψεις των διατάξεων που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας.

Αποτελεί ιδιαίτερα δυσάρεστη έκπληξη η στάση της Υπουργού Πολιτισμού, δεδομένου μάλιστα ότι, αποκλείεται να μην γνώριζε ότι **ήδη από τις 26.06.2019**, δηλαδή αμέσως μόλις δημοσιοποιήθηκε η διαφημιστική καμπάνια της CocaColaHellas, **η προηγούμενη πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού είχε αποστείλει**, όπως ενημερωθήκαμε, **εξαιρετικά επείγον έγγραφο** προς τις αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις, ώστε να προβούν σε άμεσες, κατεπείγουσες ενέργειες βάσει της κείμενης νομοθεσίας καθώς και σε διερεύνηση της υπόθεσης για τον τρόπο χειρισμού της από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου, με γνώμονα την προάσπιση των συμφερόντων του Ελληνικού Δημοσίου.

Επειδή η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί συνταγματική υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός η απαίτηση για διασφάλισή της εις το διηνεκές,

Επειδή το δικαίωμα της οικονομικής εκμετάλλευσης των πολιτιστικών αγαθών που αποτελούν περιουσία του κράτους ανήκει αποκλειστικά στο Δημόσιο και ουδέποτε εκχωρείται,

Επειδή το Ελληνικό Δημόσιο είναι ο αποκλειστικός δικαιούχος των δικαιωμάτων και των εσόδων που προέρχονται από την παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό, αντιγράφων και απεικονίσεων αυτών των αγαθών, σε οποιαδήποτε μορφή,

Επειδή ο έλεγχος της οικονομικής εκμετάλλευσης των μνημείων της χώρας ασκείται από το κράτος στο όνομα του δημοσίου συμφέροντος και πραγματοποιείται με σκοπό την διαφύλαξη του ελληνικού πολιτισμού και την ικανοποίηση ευρύτερων συλλογικών αναγκών,

Επειδή ιδίως τα ανωτέρω έσοδα αποτελούν κοινωνικούς πόρους που εισάγονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό (Ν.2873/2000, άρ.35 «*Εισαγωγή κοινωνικών πόρων στον Κρατικό Προϋπολογισμό*»),

Επειδή φαίνεται ότι δεν ελήφθη, εν προκειμένω, η προβλεπόμενη εκ του Νόμου άδεια για τη χρήση απεικονίσεων μνημείων για άμεσο ή έμμεσο εμπορικό ή οικονομικό σκοπό,

Επειδή το Υπουργείο Πολιτισμού οφείλει να προστατεύει την ταυτότητα και την εικόνα των μνημείων που ανήκουν στο δημόσιο, όταν αυτά αποτελούν περιεχόμενο της οποιασδήποτε απεικόνισής τα αφορά,

Επειδή το Υπουργείο Πολιτισμού οφείλει να προστατεύει τα μνημεία έναντι οποιασδήποτε απειλής, αμφισβήτησης και παράνομης χρήσης από οποιονδήποτε τρίτο προσβλέπει στην άνευ αδείας εκμετάλλευσή τους για εμπορικούς και οικονομικούς σκοπούς,

Επειδή τα δικαιώματα αυτά πρέπει να διαφυλάττονται από όσους υπηρετούν σε θέσεις ευθύνης και ασκούν δημόσια εξουσία διαχείρισης της πολιτιστικής κληρονομιάς, εν ονόματι και για λογαριασμό του ελληνικού λαού στη διαχρονία του,

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για την αποκατάσταση της νομιμότητας και τον καταλογισμό των ανταποδοτικών τελών και τυχόν προστίμων, εν προκειμένω;
- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για τη διερεύνηση ενδεχόμενης περαιτέρω ζημίας του Δημοσίου;
- Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για τη διερεύνηση τυχόν πειθαρχικών ή/και ποινικών ευθυνών από πράξεις ή παραλείψεις των αρμόδιων υπαλλήλων;
- Θα προβεί το Υπ. Πολιτισμού σε άμεση ανάκληση των εγγράφων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της χώρας; Θα απαιτήσει το Υπ. Οικονομικών την άμεση ανάκλησή τους;
- Τελικά υπήρχε ή δεν υπήρχε αίτημα της εταιρείας CocaColaHellas προς το Υπουργείο Πολιτισμού πριν την έναρξη της καμπάνιας;
- Αδειοδοτήθηκε ή όχι η εταιρεία για την εμπορική, οικονομική και διαφημιστική χρήση των μνημείων της χώρας ανά την Ελλάδα;
- Απευθύνθηκε ή όχι η εταιρεία στις Κεντρικές Διευθύνσεις ή στις κατά τόπους αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ (Εφορείες Αρχαιοτήτων και Υπηρεσίες Νεοτέρων Μνημείων) για κάθε μνημείο αρμοδιότητάς τους που χρησιμοποίησε στην καμπάνια της;
- Εάν υπήρχε αίτημα, βάσει ποιας απόφασης επέτρεψε το Υπουργείο Πολιτισμού στην εταιρεία την εμπορική, οικονομική και διαφημιστική εκμετάλλευση των αναφερόμενων και απεικονιζόμενων στην καμπάνια της προστατευόμενων μνημείων; Επέβαλε τα αναλογούντα τέλη;
- Εάν υπήρχε αίτημα, βάσει ποιας απόφασης χορηγήθηκε άδεια για την τοποθέτηση διαφημιστικών εγκαταστάσεων και πινακίδων με το ίδιο περιεχόμενο, πλησίον των αρχαίων μνημείων που εκτίθενται σε σταθμούς του Μετρό της Αθήνας;
- Εάν υπήρχε αίτημα, γιατί αυτό δεν εισήχθη στα αρμόδια Κεντρικά Συμβούλια του ΥΠΠΟΑ, ως μείζον θέμα επιτελικού χαρακτήρα, προκειμένου να γνωμοδοτήσουν σχετικά με την έγκριση ή μη της συγκεκριμένης χρήσης για άμεσο και έμμεσο εμπορικό και οικονομικό σκοπό τόσων μνημείων ανά την Ελλάδα, μεταξύ αυτών και UNESCO;
- Εάν δεν υπήρχε αίτημα, γιατί η παράνομη χρήση δεν έχει ακόμη διακοπεί, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του Ν. 3028/2002;

Καλούμε την κα Υπουργό Πολιτισμού να καταθέσει στο Σώμα, εντός της προθεσμίας που ορίζει ο κανονισμός της Βουλής: α) όλα τα σχετικά έγγραφα αιτήματα που τυχόν κατέθεσε η εταιρεία CocaColaHellas σε οποιαδήποτε κεντρική ή περιφερειακή Υπηρεσία του ΥΠΠΟΑ, ενόψει της εν λόγω διαφημιστικής καμπάνιας, β) τις όποιες απαντήσεις, αποφάσεις και εγκρίσεις έλαβε γραπτώς από οποιαδήποτε Υπηρεσία του ΥΠΠΟΑ στα αιτήματα αυτά, γ) όλα τα έγγραφα που απέστειλε στην εταιρεία η Εφορεία Αρχαιοτήτων Αθηνών, στις 05.09.2019,

όπως αναφέρεται στην Απόφαση της δευτεροβάθμιας επιτροπής του ΣΕΕ, καθώς και

δ) όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διερεύνηση της υπόθεσης από την προηγούμενη και τη νυν πολιτική ηγεσία του ΥΠΠΟΑ.

Οι Ερωτώντες και Αιτούντες Βουλευτές

Βέττα Καλλιόπη

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη-Ελένη

Αλεξιάδης Τρύφων

Αναγνωστοπούλου Αθανασία

Αποστόλου Ευάγγελος

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυγέρη Δώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βαγενά Άννα

Βασιλικός Βασίλειος

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία

Γκιόλας Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ελευθεριάδου Σουλτάνα

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη

Κασιμάτη Νίνα

Κάτσης Μάριος

Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μπουρνούς Ιωάννης
Νοτοπούλου Αικατερίνη
Ξανθόπουλος Θεόφιλος
Παπανάτσιου Αικατερίνη
Σαρακιώτης Ιωάννης
Σκουρλέτης Παναγιώτης
Σκουρολιάκος Παναγιώτης
Συρμαλένιος Νικόλαος
Φάμελλος Σωκράτης
Χαρίτσης Αλέξης
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γεώργιος

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- **N. 1947/1939**, όπως τροποποιήθηκε με τον **N. 1064/1980**, **άρ. 14**: «**Είστό Δημόσιον ανήκεικατ' αυστηράν αποκλειστικότητα** και κατά τήνέννοιαν πνευματικής ιδιοκτησίας, το δικαίωμα κατασκευής και πωλήσεως γυψίνων εκμαγείων, αχρώμων ή εγχρώμων, γαλβανοπλαστικών πανομοιοτύπων, **ζωγραφικών ή ιχνογραφικών ή άλλων αντιγράφων**, προπλάσμάτων, φωτογραφικών, ζωγραφικών ή ιχνογραφικών λευκωμάτων, εικόνων και δελταρίων και **καθόλου απομιμημάτων παντός έργου**, αποτελούντος περιουσίαν των Μουσείων και αρχαιολογικών χώρων του κράτους ... **Ουδείς ιδιώτης ή υπάλληλος της Αρχαιολογικής ή άλλης Υπηρεσίας δικαιούται να ασκήπρός ίδιον όφελος το ανωτέρω δικαίωμα και υπό οιασδήποτε μορφήν**». Δύναται, δε, να επιτραπεί η εν λόγω παραγωγή «Είς γλύπτας, ζωγράφους, φωτογράφους και καλλιτέχνας ειδικώς απασχολουμένους περί τα έργα της αρχαιότητας ... μετά γνώμην του κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και εγκρίσει του Υπουργού Πολιτισμού», ενώ «**Τοιαύτη άδεια δύναται να χορηγήται, κατά τήν ιδίαν διαδικασίαν, και εις έτερα φυσικά ή και νομικά πρόσωπα, παρέχοντα πλήρη εχέγγυα διά την μετά πάσης επιμελείας και αρτιότητα εκτέλεσιν των ως άνω εργασιών...**»
- **N. 736/1977**, **άρ. 8** (ενδεικτικά): «(ε) γγ) Τα έσοδα εκ **τελών** επιβαλλομένων για την **παραγωγή εκμαγείων εξ' οιασδήποτε ύλης, φωτογραφιών, δελταρίων, διαφανειών, οιοσδήποτε μεγέθους αντιγράφων, απομιμημάτων ή ιχνογραφικών παραστάσεων** αρχαίων αντικειμένων, εκθεμάτων Μουσείων και Συλλογών, ως και ιστορικών διατηρητέων μνημείων».
- **Υπουργική Απόφαση 1998** (ΦΕΚ Β' 620), **άρ. 2**. «Αναπροσαρμογή τελών δημοσίευσης φωτογραφιών, slides και λοιπών αναπαραστάσεων εικόνων αρχαιολογικού περιεχομένου **για εμπορική εκμετάλλευση**» ... **2.1.δ**: «Χρήση για **διαφημιστικούς σκοπούς**, όπως ενδεικτικά: φίρμες, ετικέτες, στάμπες σε υφάσματα, διαφημίσεις σε Μ.Μ.Ε. κ.λπ.» (Ισχύσε έως την ΚΥΑ του 2005, βλ. παρακάτω).
- **N. 3028/2002**, **άρ. 46, παρ. 4**: «Για την **παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό, για άμεσο ή έμμεσο οικονομικό ή εμπορικό σκοπό, εκμαγείων, αντιγράφων ή απεικονίσεων μνημείων**, που ανήκουν στο Δημόσιο, είτε ακινήτων που βρίσκονται σε αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικούς τόπους ή είναι μεμονωμένα, είτε κινητών που βρίσκονται σε μουσεία ή συλλογές του Δημοσίου, **με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο**, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών και ψηφιακών, του διαδικτύου (internet), των δικτύων τηλεπικοινωνιακής ή άλλης σύνδεσης και της δημιουργίας βάσεων δεδομένων με εικόνες των παραπάνω ... **απαιτείται προηγούμενη άδεια**. Η άδεια χορηγείται έναντι τέλους, υπέρ του Τ.Α.Π.Α. σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, στην οποία καθορίζεται και η χρονική διάρκεια της άδειας, οι όροι υπό τους οποίους παρέχεται και το καταβλητέο τέλος». **άρ. 66, παρ. 1**: «Όποιος χωρίς την αναγκαία από το νόμο άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής διενεργεί τις πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 46 παρ. 4 «τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών».
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση 2005** (ΦΕΚ Β' 1491) για τις διαδικασίες αδειοδότησης και την καταβολή τελών, μεταξύ άλλων, για εκμαγεία, αντίγραφα και απεικονίσεις ακινήτων και κινητών μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο, χρήση ακινήτων και κινητών μνημείων σε λογότυπο, κ.λπ. Ενδεικτικά: «**2. Καθορισμός τελών δημοσίευσης, slides, διαφανειών και λοιπών αναπαραστάσεων εικόνων αρχαιολογικού περιεχομένου για εμπορική εκμετάλλευση**» ... **2.1.δ**. «**Χρήση για διαφημιστικούς σκοπούς**, όπως ενδεικτικά: φίρμες, ετικέτες, στάμπες σε υφάσματα, διαφημίσεις σε Μ.Μ.Ε.» ... **2.1.6**. «**Ως αρχαιολογικά θέματα που υπόκεινται σε τέλη δημοσίευσης** νοούνται εκθέματα Αρχαιολογικών Μουσείων και επισκέψιμων Αρχαιολογικών Συλλογών... Αρχαιολογικοί Χώροι, Αρχαία και Βυζαντινά Μνημεία... και γενικά κινητά και ακίνητα μνημεία που προστατεύονται από την ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας αρχαιοτήτων και πολιτιστικής κληρονομιάς».. **3**. Στο πλαίσιο της χρήσης νέων τεχνολογιών στον τομέα της προβολής και διάδοσης της πολιτιστικής κληρονομιάς, το ΥΠ.ΠΟ. θεωρεί απαραίτητο τον προσδιορισμό της διαδικασίας και του κόστους για τη χορήγηση άδειας χρήσης εικόνων αρχαιολογικού περιεχομένου στο Διαδίκτυο, ή και στο Ενδοδίκτυο φορέων, **καθώς το Ελληνικό Δημόσιο (ΥΠ.ΠΟ) αποτελεί τον αποκλειστικό δικαιούχο των πνευματικών δικαιωμάτων επί του περιεχομένου αυτών των εικόνων ... 3.1.3**. Για χρήση εικόνων από τουριστικά γραφεία ή εταιρείες τουριστικών ιστοσελίδων και πυλών τουριστικής πληροφόρησης, από τράπεζες εικόνων και από διαφημιστικές εταιρείες ή άλλους οργανισμούς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) στο πλαίσιο του διαφημιστικού τους προγράμματος **όπου ο χαρακτήρας της ιστοσελίδας θα είναι εμπορικός ή διαφημιστικός καταβάλλονται τέλη...** **5.ΕΚΜΑΓΕΙΑ-ΛΟΓΟΤΥΠΟ:5.1**. Τα τέλη για εκμαγεία, αντίγραφα και απεικονίσεις ακινήτων και κινητών μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο καθορίζονται *ad hoc* μετά από γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και απόφαση Υπουργού Πολιτισμού. **5.2.1 Τα τέλη για χρήση σε δισδιάστατη ή τρισδιάστατη μορφή κινητών και ακινήτων μνημείων σε λογότυπο** θα καθορίζονται *ad hoc* μετά από γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου και Απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού». Η εν λόγω ΚΥΑ ήταν σε ισχύ έως τις 04.07.2019 ως προς

τις προβλεπόμενες διαδικασίες, όρους και προϋποθέσεις της προβλεπόμενης στο άρθρο 46 του Ν. 3028/2002 αδειάς, ενώως προς τον προσδιορισμό και τα ποσά των καταβαλλομένων τελών ήταν σε ισχύ έως τις 30.12.2011, οπότε εκδόθηκε νέα ΚΥΑ ως προς αυτά:

- **Κοινή Υπουργική Απόφαση 2011** για τα τέλη φωτογράφισης-κινηματογράφησης και χρήσης οπτικοακουστικών έργων και απεικονίσεων αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων, μνημείων, μουσειακών εκθέσεων και συλλογών, κ.λπ.. (ΦΕΚ Β' 3046): «**4.8 Για τη χρήση απεικονίσεων για εμπορικούς και διαφημιστικούς σκοπούς (όπως λ.χ. σε ετικέτες, στάμπες, διαφημίσεις, φυλλάδια, υλικό συσκευασίας, ηλεκτρονικές κάρτες, λογότυπα, κ.α.) καταβάλλεται τέλος 1500 ευρώ ανά απεικόνιση. Η εν λόγω ΚΥΑ βρίσκεται έως σήμερα σε ισχύ.**
- **Απόφαση ΔΣ Μουσείου Ακρόπολης 2014** (ΦΕΚ Β 1217), βάσει της κείμενης νομοθεσίας: **άρ. 3.3:** «Ως «πρόσβαση στο μουσειακό υλικό» νοείται **κάθε ενέργεια καταγραφής, προβολής, αναπαραγωγής, αντιγραφής, και γενικά η με κάθε μέσο, μερική ή ολική, αποτύπωση ή ανάπλαση ή ανασύνθεση αντικειμένων του ανωτέρω μουσειακού υλικού, που εκδηλώνεται μέσω οποιουδήποτε υλικού ή άυλου φορέα και σε αισθητή μορφή (οπτική ή/και ακουστική), με χρήση συμβατικών ή και τεχνολογικά προηγμένων εφαρμογών, όπως ιδίως η φωτογράφιση, η κινηματογράφηση, η ψηφιακή απόδοση, η τρισδιάστατη απεικόνιση του μουσειακού υλικού, η δημιουργία εικόνων ή ψηφιακή ανάπλαση εικόνας από το μουσειακό υλικό, η δημιουργία αντιγράφων των εκθεμάτων, απομιμήσεων και παραστάσεων με βάση τα εκθέματα. Άρθρο 4.5:** «Για την παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό, για άμεσο ή έμμεσο οικονομικό ή εμπορικό σκοπό, εκμαγείων, αντιγράφων ή απεικονίσεων μουσειακού υλικού, που βρίσκεται στο Μουσείο, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών και ψηφιακών, του διαδικτύου, των δικτύων τηλεπικοινωνιακής ή άλλης σύνδεσης και της δημιουργίας βάσεων δεδομένων ή εφαρμογών **με εικόνες των παραπάνω ή βασισμένες σε αναδόμηση ή ανάπλαση με βάση εικόνες του μουσειακού υλικού, απαιτείται προηγούμενη άδεια του Μουσείου .. κατά τη διακριτική ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου έναντι τέλους ... με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου...**».
- **Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς», διατάξεις των άρθρων 2 και 46, όπως τροποποιημένες ισχύουν σήμερα:** **άρ. 2, περ. ιβ':** «Ως αντίγραφο νοείται οποιαδήποτε άλλη αναπαράσταση του πρωτοτύπου εκτός από τα ακριβή αντίγραφα». **άρ. 46 παρ. 4:** Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του αρμόδιου κατά περίπτωση Συμβουλίου, καθορίζονται για φορείς ή πρόσωπα, πλην των υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και του Τ.Α.Π., οι όροι, οι προϋποθέσεις, το όργανο και η διαδικασία χορήγησης **άδειας παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσης στο κοινό, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας, αντιγράφων και απεικονίσεων μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο, ακινήτων που βρίσκονται σε αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικούς τόπους ή είναι μεμονωμένα, καθώς και κινητών που βρίσκονται σε μουσεία ή συλλογές του Δημοσίου ... σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα έναντι τέλους που καταβάλλεται στο Τ.Α.Π. ... Η παραγωγή, αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό, για άμεσο ή έμμεσο οικονομικό ή εμπορικό σκοπό, αντιγράφων ή απεικονίσεων χωρίς άδεια τιμωρείται με την ποινή της παραγράφου 1 του άρθρου 66».**
- **Υπουργική Απόφαση 2019 (ΦΕΚ Β 2812)** «Όροι, προϋποθέσεις, διαδικασίες και καθορισμός των οργάνων χορήγησης άδειας παραγωγής, αναπαραγωγής και διάδοσης στο κοινό, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, αντιγράφων και απεικονίσεων μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο». Εκδόθηκε τις **04.07.2019**, αντικαθιστώντας την ΚΥΑ του 2005. Η Υ.Α. του 2019, προσαρμοσε στα νέα τεχνολογικά δεδομένα και όρισε, ως όφειλε, τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες, σύμφωνα με το Ν. 3028/2002 για: «α) την παραγωγή στατικών εικόνων (π.χ. φωτογράφιση), την πάσης φύσεως εγγραφή εικόνας ή ήχου και εικόνας για την παραγωγή οπτικοακουστικού έργου (π.χ. κινηματογράφηση) και την παραγωγή αντιγράφων, απεικονίσεων και λοιπών αναπαραστάσεων, τρισδιάστατων ή μη, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο -ανεξαρτήτως μεθοδολογίας- μνημείων που ανήκουν στο Δημόσιο, ... β) την **αναπαραγωγή και διάδοση στο κοινό, με οποιονδήποτε τρόπο και μέσο, όλων των παραπάνω ή παραγόμενων προϊόντων των παραπάνω και συνδυασμού αυτών, μέσω οποιουδήποτε υλικού ή άυλου φορέα και σε αισθητή μορφή, με χρήση συμβατικών ή/και τεχνολογικά προηγμένων εφαρμογών (Τ.Π.Ε.), όπως ιδίως η συνολική ή τμηματική ψηφιακή απόδοση, η τρισδιάστατη απεικόνιση των μνημείων, η δημιουργία εικόνων ή ψηφιακή ανάπλαση εικόνας από αυτά.**